

LÆR OM **KANONFORFATTERNE**
B.S. INGEMANN

ELEVHÆFTE

B.S. INGEMANN

“I østen stiger solen op. Den spreder guld på sky.”

“Nu titte til hinanden de favre blomster små.”

“Dejlig er jorden! Prægtig er Guds himmel! Skøn er sjælenes pilgrimsgang!”

Genkender I nogle af linjerne her? Og kan I måske endda høre melodien for jer, når I læser dem? De stammer fra salmer, der er skrevet af den danske forfatter, digter og salmedigter B.S. Ingemann. Bernhard Severin Ingemann blev født i 1789, og han skrev både romaner, digte og skuespil, men han er især kendt for de mange salmer, han skrev. Salmer, vi stadig synger i kirken, på skoler og rundt om juletræet.

Nu skal I lytte til to af Ingemanns salmer: “I østen stiger solen op” og “Lysets engel går med glans”. Imens I lytter, så luk øjnene og koncentrer jer om at lytte til tekstens ord og se for jer de billeder, B.S. Ingemann skaber med ordene.

(Lyt her: kortlink.dk/2rag7 og her: kortlink.dk/2rag5)

Tal bagefter om:

- Hvad ser I for jer, når I hører salmerne?
- Begge salmer handler på en måde om “lys”. Hvad tror I, at lyset symboliserer eller er et symbol for?
- Kan I komme i tanke om andre sange eller salmer, I kender, som handler om lyset, solen eller engle?

OPGAVE 1

Læs teksten om B.S. Ingemann og hans forfatterskab. Undervejs skal du løse nogle opgaver, så find dit penalhus frem.

B.S. Ingemann

B.S. Ingemann var forfatter under den periode, vi kender som Romantikken eller Guldalderen. Det var en urolig tid i Danmark, og derfor var mange kunstnere meget optagede af at skrive om Danmarks fortid og historie. B.S. Ingemann skrev, ligesom mange andre på den tid, om store og stærke konger, riddere, vikinger og helte. I sine salmer skrev han især om den smukke danske natur, Gud, tro og håb. Naturen så han som et billede på Guds godhed og storhed, for han troede på, at Gud alene havde skabt naturens skønhed og ro.

B.S. Ingemann blev født i en stor præstefamilie, og han havde mange søskende, men han oplevede desværre de mørke sider af livet. Hans far døde, da han var barn, og som ung mistede han også sin mor og alle sine søskende til sygdom. Han var meget ked af det og havde derfor også mange mørke tanker om døden og livet. Han skrev faktisk også nogle af de første uhyggelige skrækhistorier i dansk litteratur. Men han genfandt sin tro på det gode og 'det evige liv' – troen på et liv hos Gud efter døden. Det kan man se i de salmer, han skrev. De handler nemlig især om håb, troen på det gode i verden, Guds storhed og om lyset som noget, der får mørket og det triste eller onde i verden til at forsvinde. Lyset symboliserede Gud og Jesus som trøst i mørket, og mørket er symbol for de svære ting, vi kan opleve i livet.

Hvilke temaer skrev B.S. Ingemann om?

Hvad oplevede B.S. Ingemann i sit liv som gjorde, at han fik mørke tanker om livet?

Hvad var det, B.S. Ingemann syntes, at troen på Gud og Jesus kunne gøre for eller give til os mennesker?

B.S. Ingemann udgav sine første digte i 1811, og han skrev også senere eventyr og historiske romaner, som især handlede om middelalderens Danmark. Han var især berømt for sine romaner, da han levede. Han var lektor ved Sorø Akademi, og mange berømte personer og kunstnere fra samme tid – fx H.C. Andersen – kom og besøgte B.S. Ingemann i Sorø.

Selvom B.S. Ingemanns romaner var meget populære, er det i dag nok de mange salmer, som vi kender ham bedst for. De kan findes i den danske salmebog og andre sangbøger, og det er stadig nogle af de salmer, vi synger allermest. De mest berømte er især de salmer, han skrev i "Morgensange for Børn" (1837) og i samlingen "Syv Aftensange". Komponisten C.F. Weyse lavede melodierne til både salmer og sange i begge bøger. B.S. Ingemanns salmer blev så populære, fordi han var rigtig god til at skrive om Gud på en enkel måde, så alle, også børn, nemt kunne forestille sig det, han beskrev i salmerne. I salmerne skrev han i billedsprog om Gud som en, der har skabt alt det gode, og som en, der altid er der igennem vores liv og passer på os, fra vi bliver født, til efter vi er døde.

B.S. Ingemann døde i 1862. Han var igennem sit liv meget produktiv, og hans samlede værker fylder hele 41 bind. Men det er især på grund af alle de salmer, han har skrevet – og som komponisten C.F. Weyse satte melodier til – at han er på Litteraturens Kanonliste.

“Lysets engel går med glans”

”Lysets engel går med glans
gennem himmelporte.
For Guds engels strålekrans
flygter alle nattens skygger sorte.”
(“Lysets engel går med glas”, strofe 1)

Nu skal du arbejde med salmen ”Lysets engel går med glans”. Det var mandagens salme i bogen ”Morgensange for børn”, hvor B.S. Ingemann havde skrevet en morgensalme til alle ugens syv dage.

B.S. Ingemann så lyset som et symbol på Gud, fordi han mente, Gud skabte lyset, og at lyset kunne bringe liv og glæde i mørke stunder.

OPGAVE 2

Hvordan har du det med lys og mørke? Skriv sætningerne færdige.

Når jeg tænker på ”lys”, så tænker jeg på

Når jeg tænker på ”mørke”, så tænker jeg på

Hvordan og hvornår kan ”nattens skygger sorte” virke skræmmende?

Sol går over verden ud
med Guds lys i øje:
Se! Vor Herres sendebud
går på gyldne skyer i det høje.

Englen spreder over jord
glansen fra Guds Himmel;
i sin kåbes stråleflor
favner han alverdens glade vrimmel.

(Lysets engel går med glans, strofe 2 og 3)

En engel er i kristendommen Guds budbringer – en slags postbud for Gud. Engle kan bringe beskeder fra Gud og himlen ned til jorden.

I denne salme er det ikke en engel med vinger, men solen, som er "Lysets engel" og Guds budbringer. Salmen handler om, at solen – og Gud – er noget godt, som kan få mørket og det, der er svært eller ondt, til at forsvinde ved at sprede lys over jorden.

OPGAVE 3

Vælg strofe 2 eller 3 fra salmen og lav en tegning, som passer til nedenfor.

Sol ser ind i slot og vrå,
ser på drot og tigger,
ser til store, ser til små,
kysser barnet, som i vuggen ligger.

Os han også favne vil,
englen i det høje;
os han også smiler til,
englen med Guds Himmel-glans i øje.

("Lysets engel går med glans", strofe 4 og 5)

OPGAVE 4

Find ud af, hvem det er Gud og solen lyser på i strofe 4. Store, små, slot og barn kender du nok, men ved du, hvem en "drot" er? Slå de gamle ord op på ordnet.dk og forbind de rigtige ord og billeder.

Tigger

Vrå

Drot

Slot

Hvad tror du, B.S. Ingemann gerne ville fortælle om Gud, da han i sin salme skrev om, at Gud lyser ned på alle slags mennesker?

Os har og vor Herre kær:
ingen sjæl han glemmer;
i hvert solglimt Gud er nær
og vor glade morgensang fornemmer.

("Lysets engel går med glans", strofe 6)

FORFATTERPORTRÆT

Find et billede af
B.S. Ingemann
Print, klip og lim
det ind her.

Navn:

Født:

Død:

Litterær periode:

Yndlings "skrive-emner":

Litterære kendetegn:

Mest berømte litteratur:

Andet:
